

Rapport

Rapport over een klacht over het college van burgemeester en wethouders van Opsterland

Datum: 17 oktober 2013

Rapportnummer: 2013/149

Aanleiding

Verzoekster had regelmatig contact met een leerplichtambtenaar van de gemeente Opsterland over haar zoon. Eerst over schoolverzuim en vervolgens over zijn plaatsing bij een zorgwerkplaats voor twee dagdelen per week. Hij kreeg vrijstelling van de leerplichtwet, onder voorwaarde dat hij die twee dagdelen naar de zorgwerkplaats ging, met de mogelijkheid van uitbreiding van dagdelen. Verzoekster had een goed contact met deze leerplichtambtenaar. Dat veranderde vanaf het moment dat de leerplichtambtenaar een zorgmelding over verzoeksters zoon deed bij het Advies- en meldpunt Kindermishandeling (AMK), zonder hierover voorafgaand aan de melding contact te hebben met haar. Dit gebeurde kort nadat het AMK een eerder onderzoek had afgesloten. Het vertrouwen van verzoekster in de leerplichtambtenaar werd daardoor geschonden.

Over deze gang van zaken diende verzoekster een klacht in bij de gemeente. Zij gaf daarbij aan dat zij vooral de openheid en transparantie had gemist. Volgens verzoekster had de leerplichtambtenaar de keuze voor een zorgmelding niet gemaakt, als ze naar verzoekster had willen luisteren. Verzoekster was enorm gekwetst door haar opmerkingen en manier van handelen.

De gemeente gaf in reactie op de klacht aan dat de betreffende leerplichtambtenaar inmiddels niet meer werkzaam was bij de gemeente. De gemeente bood verzoekster excuses aan voor de manier waarop zij was behandeld door de leerplichtambtenaar. Wel gaf de gemeente aan de zorgmelding terecht te achten.

Verzoekster waardeerde de excuusbrief van de gemeente, maar bleef met onvrede zitten over de rol van de gemeente bij de gang van zaken. Daarom diende zij een klacht in bij de Nationale ombudsman. Deze klacht werd als volgt samengevat.

Verzoekster gaf nog aan dat de zorgmelding veel impact op het gezin had gehad. Pas na bijna een jaar was de zorgmelding afgesloten, met een positief resultaat voor verzoekster.

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de gemeente Opsterland:

1. de door een leerplichtambtenaar van die gemeente gedane zorgmelding over haar zoon terecht acht, zonder dat er stukken zijn waarop dit kan worden gebaseerd;
2. heeft toegelaten dat er niet aan dossiervorming is gedaan door de betreffende voormalige leerplichtambtenaar.

Reactie gemeente

De gemeente gaf aan dat de leerplichtambtenaar zich zorgen maakte om verzoeksters zoon, omdat hij ziek was gemeld en gelet op zijn verleden van veelvuldig schoolverzuim. Daarom was er een overleg gepland tussen een medewerker van de zorgwerkplaats en verzoekster, waarbij de leerplichtambtenaar ook aanwezig zou zijn. Dat gesprek was afgezegd. Als het gesprek wel was doorgegaan had de leerplichtambtenaar wellicht een aankondiging gedaan van de zorgmelding. De leerplichtambtenaar had toen het gesprek niet doorging een mail kunnen sturen of kunnen bellen over de zorgmelding. Dat is niet gebeurd en hiervoor zijn excuses aangeboden.

De informatie in de zorgmelding was voor de gemeente voldoende om te concluderen dat de zorgmelding terecht was. Doorslaggevend daarbij was dat verzoeksters zoon volgens de zorgmelding in de voorliggende jaren door zijn moeder was thuisgehouden van school, al dan niet naar aanleiding van een conflict met een school of instantie. De onderbouwing van die informatie stond niet in het dossier, dat verzoekster op haar verzoek had toegezonden gekregen.

Omdat er een vertrouwensrelatie bestond tussen de leerplichtambtenaar en verzoekster, is kennelijk niet alle relevante informatie vastgelegd. De gemeente ziet deze zaak als een signaal dat ook als er een goede relatie is, de informatie moet worden vastgelegd.

De gemeente benadrukte tenslotte dat de leerplichtambtenaar zich zeer heeft ingezet voor verzoekster zoon.

Oordeel

Wat opvalt in deze zaak is dat er een goede verstandhouding bestond tussen de leerplichtambtenaar van de gemeente en verzoekster, die in één klap werd teniet gedaan door de gang van zaken rond de zorgmelding. Doordat verzoekster hiervan niet van te voren op de hoogte was gesteld, verloor zij het vertrouwen in de leerplichtambtenaar. Zij had ook onvrede over de rol van de gemeente hierbij. Het bleek bijvoorbeeld dat de door de leerplichtambtenaar gevoerde dossiervorming niet volledig was.

Samengevat komt de klacht van verzoekster er op neer dat de gang van zaken rond de zorgmelding niet (tijdig) duidelijk was voor haar en onvoldoende kon worden onderbouwd vanuit de verslaglegging. De Nationale ombudsman heeft in deze zaak daarom het handelen van de gemeente getoetst aan het vereiste van transparantie.

Dit vereiste houdt in dat de overheid open en voorspelbaar is in haar handelen, zodat het voor de burger duidelijk is waarom de overheid bepaalde dingen doet. De overheid zorgt ervoor dat dat burgers inzicht kunnen hebben in de procedures die tot beslissingen leiden en het hoe en waarom daarvan. Dit vereiste houdt in dat de overheid zorgvuldig omgaat met het doen van een zorgmelding en de zorgmelding kan motiveren. Daarbij hoort ook dat de burger in principe bij de melding wordt betrokken.

Partijen zijn het er over eens dat het beter was geweest als verzoekster was betrokken bij de zorgmelding. De Nationale ombudsman is van oordeel dat dit inderdaad ten onrechte niet is gebeurd. Verder zijn partijen het er over eens dat de gegevens op basis waarvan de zorgmelding is gedaan, beter hadden kunnen worden vastgelegd. De gemeente kon daarom naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet op basis van de informatie die zij had in redelijkheid stellen dat de zorgmelding terecht was. Dit staat los van het feit dat eventueel na voldoende onderzoek en een goed opgebouwd dossier er terecht een zorgmelding kon worden gedaan. Een zorgmelding is ingrijpend voor een ouder, in dit geval wellicht nog meer nu er net een onderzoek door AMK was afgesloten. De zorgmelding moet daarom goed zijn voorbereid en onderbouwd.

In dit geval heeft de gemeente naar het oordeel van de Nationale ombudsman onvoldoende transparant gehandeld rond de zorgmelding.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

de Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer